

JAI-16080001030400 Seat No. _____

B. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

November – 2019

Cost Accounting - I

(New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
(૨) જમણી બાજુના અંક જે તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 ડૉ. પેથાણી તા. 1-4-18ના રોજ રૂ. 5,00,000ની કિંમતે એક કરાર લીધો. 14
નીચેની માહિતી પરથી તા. 31-3-19ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું કરાર ખાતું, ચાલુકામ
ખાતું, અને કરાર આપનારનું ખાતું તૈયાર કરો :

	રૂ.
સ્ટોર્સમાંથી પૂરો પાડેલ માલસામાન	1,21,000
કરાર માટે સીધો ખરીદેલ માલસામાન	25,000
મોકલેલ પ્લાન્ટ (તા. 1-4-2018)	30,000
ચુકવેલ મજૂરી	80,000
અન્ય ખર્ચા	70,000
પેટા કરારની પડતર	20,000
મળેલ રોકડ (પ્ર. કામના 75%)	3,00,000
આગથી બળી ગયેલ માલસામાન	1,000
સ્ટોર્સમાં પરત કરેલ માલસામાન	1,000
વર્ષના અંતે હાથ પર માલસામાન	5,000

તા. 31-3-2019ના રોજ થયેલ કુલ કામ કરાર કિંમતના 90% હતું. પ્લાન્ટ પર ઘટતી જતી બાકીની રીતે વાર્ષિક 20% ઘસારો ગણો.
રોકડના ધોરણે 2/3 ભાગનો નફો નફા-નુકસાન ખાતે લઈ જાય છે.

અથવા

- 1 M. KDVS બિલ્ડર્સને એક કરાર રૂ. 39,00,000માં મળ્યો હતો. પ્રમાણિત કામના 20
80% પ્રમાણે પ્રથમ અને બીજા વર્ષ રૂ. 7,20,000 અને રૂ. 12,00,000 મળેલ છે.
પ્રથમ વર્ષના અંતે બાકીઓ નીચે મુજબ છે : રૂ.
બિન પ્રમાણિત કામ	1,20,000
માલનો સ્ટોક	30,000
ઘસારા બાદ ચંત્ર	90,000
ચાલુ કામ ખાતે (અનામત નફો)	60,000
ચુકવવાની બાકી મજૂરી	24,000

બીજા વર્ષની માહિતી નીચે પ્રમાણે હતી : રૂ.

પૂરો પાડેલ માલસામાન	4,20,000
યુકવેલ મજૂરી	2,52,000
ખાસ યંત્ર (6 માસ પછી)	60,000
પરોક્ષ ખર્ચા	60,000
અન્ય ખર્ચા (બીજા કરારના રૂ. 12,000 સહિત)	48,000
સ્ટોર્સમાં પરત કરેલ માલ	6,000
કરારની જગ્યા પરથી ચોરાઈ ગયેલ માલ	5,400
કરારની જગ્યા પરથી ચોરાઈ ગયેલ યંત્ર (વર્ષના અંતે)	12,000

બીજા વર્ષના અંતે બાકી : રૂ.

બિન-પ્રમાણિત કામ	1,50,000
માલનો સ્ટોક	18,000
યુકવવાની બાકી મજૂરી	12,000

યંત્ર પર ઘટતી જતી બાકીની રીતે 10% ઘસારો માંડીવાળો. બીજા વર્ષને લગતું કરાર ખાતું બનાવી યોગ્ય નફો નફા-નુકસાન ખાતે લઈ જાવો.

- 2 વિજય એન્જિનિયરિંગ કંપનીના તા. 31-3-2019ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ અંગે નીચે મુજબની માહિતી આપેલી છે : 20

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગો			સેવા વિભાગો	
	A	B	C	X	Y
પ્રત્યક્ષ માલસામાન (રૂ.)	15,000	30,000	30,000	22,500	22,500
પ્રત્યક્ષ વેતન (રૂ.)	30,000	45,000	60,000	15,000	30,000
કર્મચારીઓની સંખ્યા	150	225	225	75	75
પાવર (કિલો વોટ)	6,000	4,500	3,000	1,500	1,500
મિલકતની કિંમત (રૂ.)	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000
વીજળી પોઈન્ટસ	10	16	4	6	4
વિસ્તાર (ચો. મીટર)	1,500	2,500	500	500	500

ઉપરોક્ત તમામ દરમિયાન થયેલા ખર્ચા :

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
પાવર	1,100	ઘસારો	30,000
વીજળી	200	રિપેર્સ	6,000
સ્ટોર્સ શિરોપરી	800	સામાન્ય શિરોપરી	12,000
કર્મચારી કલ્યાણકારી યોજના	3,000	ભાડું અને વેરા	550

સેવા વિભાગ 'Y'ના ખર્ચા પ્રત્યક્ષ વેતનને આધારે તથા વિભાગ 'X'ના ખર્ચા ઉત્પાદન વિભાગોમાં 5 : 3 : 2ના પ્રમાણ મુજબ વહેંચવાના છે. દરેક ઉત્પાદનના વિભાગ માટે પ્રત્યક્ષ વેતનને આધારે વસૂલાતનો દર શોધો.

અથવા

- 2 મોદી લિ.ના ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગ X, Y અને Z છે. ઉપરાંત બે સેવા વિભાગો D અને E છે. કંપનીના ચોપડામાંથી માહિતી લેવામાં આવી છે : 20
- ભાડું અને વેરા ..... રૂ. 5,000
 સામાન્ય વીજળી બત્તી ..... રૂ. 600
 પરોક્ષ મજૂરી ..... રૂ. 1,500
 પાવર ..... રૂ. 1,500
 યંત્રનો ઘસારો ..... રૂ. 10,000
 પરચૂરણ ખર્ચ ..... રૂ. 10,000

વિગત	કુલ	X	Y	Z	D	E
રોકેલી જગ્યા (ચો. ફૂટ)	10,000	2,000	2,500	3,000	2,000	500
વીજળીના પોઈન્ટ	60	10	15	20	10	5
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	10,000	3,000	2,000	3,000	1,500	500
યંત્રના હોર્સ પાવર	150	60	30	50	10	-
યંત્રની કિંમત (રૂ.)	2,50,000	60,000	80,000	1,00,000	5,000	5,000
કામનાં કલાકો	-	6,226	4,028	4,066	-	-
D વિભાગનાં ખર્ચની ફાળવણી	-	20%	30%	40%	-	10%
E વિભાગનાં ખર્ચની ફાળવણી	-	40%	20%	30%	10%	-

જુદા જુદા વિભાગો વચ્ચે શિરોપરી ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. સેવા વિભાગના ખર્ચની ફાળવણી ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે દર્શાવો અને દરેક ઉત્પાદન વિભાગ માટે યાંત્રિક કલાકના આધારે વસૂલાતનો દર શોધો.

- 3 નીચેની માહિતી પરથી શોધો : 15

- (1) આર્થિક વરદી જથ્થો (2) વરદી સપાટી
 (3) મહત્તમ સપાટી (4) લઘુત્તમ સપાટી
 (5) ભય સપાટી (6) સલામતી જથ્થો

વાર્ષિક વપરાશ ..... 12,000 એકમો
 એકમદીઠ પડતર ..... રૂ. 1
 વરદી મૂકવાનો ખર્ચ ..... રૂ. 12
 વહન કરવાનો ખર્ચ 20%
 માલ મેળવતા લાગતો સમય (મહત્તમ, સરેરાશ, લઘુત્તમ) ... 30-15-5 (દિવસ)
 એક દિવસનો વપરાશ (મહત્તમ, સરેરાશ, લઘુત્તમ) ..... 45-33-15 (એકમો)
 તાત્કાલિક માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય ..... 5 દિવસ

અથવા

- 3 (અ) નીચે આપેલ માહિતી પરથી : 10
- (1) પુનઃ વરદી સપાટી (2) લઘુત્તમ સપાટી
 (3) ગુરુત્તમ સપાટી (4) સરેરાશ સપાટીની ગણતરી કરો.
 અઠવાડિક વધુમાં વધુ વપરાશ ..... 150 એકમો
 અઠવાડિક સરેરાશ વપરાશ ..... 100 એકમો
 વરદી સમય (અઠવાડિક) ..... 8 થી 12
 આર્થિક વરદી જથ્થો ..... 400 એકમો
- (બ) નીચેની માહિતી પરથી માલસામાન ફેરબદલી દર અને ફેરબદલી 5
 મુદત શોધો. માલસામાનનો શરૂનો સ્ટોક રૂ. 20,000, આખર સ્ટોક
 રૂ. 50,000 અને માલસામાનની ખરીદી રૂ. 1,70,000 હતી.

- 4 નીચેની માહિતીના આધારે મજૂરી ફેરબદલી દર શોધો : 15
- (a) છૂટા થયેલા કામદારોને આધારે
 (b) પુનઃ સ્થાપિત કામદારોની સંખ્યાને આધારે
 (c) સંયુક્ત મજૂર ફેરબદલીના આધારે
 (d) પુનઃ સ્થાપિત કામદારોની સંખ્યાને આધારે સમકક્ષ વાર્ષિક મજૂર ફેરબદલી
 દર.
- (1) તા. 1-03-2019ના રોજ કામદારોની સંખ્યા 260
 (2) રાજીનામું આપી છૂટા થયેલા કામદારો 30
 (3) બરતરફ થયેલા કામદારો 10
 (4) નિવૃત્ત થયેલા કામદારો 4
 (5) નવા નિમાયેલા કામદારો (વિસ્તરણ યોજનાને કારણે
 100 કામદારોની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.) 136
 (6) તા. 31-3-2019ના રોજ કામદારોની સંખ્યા 340

અથવા

- 4 (અ) ભોલેનાથ એક કામ 72 કલાકમાં પૂરું કર્યું. કલાકદીઠ વેતનદર 10
 રૂ. છે. જો તેને રોવેન યોજના મુજબ કુલ રૂ. 864 વેતન મળે તો હેલ્સી
 યોજના મુજબ શું વેતન મળે ? 10
- (બ) એક કામ અંગે સમય વેતન પ્રથા પ્રમાણે 8 કલાકનો સમય આપવામાં 5
 આવે છે. એક કામદાર કાર્ય વેતન પ્રથા પ્રમાણે 6 કલાકમાં કામ પૂરું કરે
 છે. તેને કલાકના રૂ. 2 વેતન મળે છે.
 વેતન શોધો.
 (1) સમય વેતન પ્રથા અને (2) કાર્ય વેતન પ્રથા.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures at the right side indicate marks of each question.

- 1 Dr. Pethani took a contract worth Rs. 5,00,000 on 1-4-18. **20**
From the following particulars, prepare Contract A/c, work in progress A/c contractee A/c for the year ended on 31-3-19 :

	Rs.
Materials issued from stores	1,21,000
Materials direct purchase for contract.....	25,000
Plant issues (1-4-2018).....	30,000
Wages paid	80,000
Other expenditure.....	70,000
Cost of sub-contract.....	20,000
Cash received (75% of work certified)	3,00,000
Materials destroyed by fire	1,000
Materials return to store.....	1,000
Materials at site of year ending	5,000

Total work completed on 31-3-19 was 90% of contract price. Depreciation to be charged on flat 20% annually as per reducing balance method.

After 2/3 portion of profit transferred to Profit and Loss account on received cash basis.

OR

- 1 KDVS builders received a contract of Rs. 39,00,000. Cash **20**
received at the first year and second year which is 80% of work certified was Rs. 7,20,000 and Rs. 12,00,000 respectively.
Balances at the first year ended were as under :

	Rs.
Uncertified work.....	1,20,000
Stock of Materials.....	30,000
Plant (after depreciation).....	90,000
Work-in-progress A/c (Reserve Profit)	60,000
Unpaid wages	24,000

Second year details were as under : **Rs.**

Materials issued	4,20,000
Wages paid	2,52,000
Specific plant (after 6 months)	60,000
Indirect expenses	60,000
Other expenses (include Rs. 12,000 of other contract) ...	48,000
Material returned to Stores	6,000
Material stolen on contract site	5,400
Plant stolen on contract site (year ended)	12,000

Balances of the end of Second year :	Rs.
Uncertified work.....	1,50,000
Stock of materials.....	18,000
Wages unpaid	12,000

Calculate 10% depreciation charge on plant as per reducing balance method. Prepare Contract A/c related to second year and taking such profit as you think proper to Profit and Loss A/c.

- 2 Vijay Engineering Co. the following particulars 20
have been extracted for the year ended 31st March, 2019 :

Particulars	Production Departments			Service Departments	
	A	B	C	X	Y
Direct					
Materials (Rs)	15,000	30,000	30,000	22,500	22,500
Direct Wages (Rs.)	30,000	45,000	60,000	15,000	30,000
No. of Employees	150	225	225	75	75
Electricity (k.w.h)	6,000	4,500	3,000	1,500	1,500
Value of					
Assets (Rs.)	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000
Light Points	10	16	4	6	4
Area (Sq.m)	1,500	2,500	500	500	500

The expenses for the period were :

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Power	1,100	Depreciation	30,000
Lighting	200	Repairs	6,000
Stores overhead	800	General Overheads	12,000
Staff Welfare	3,000	Rent and taxes	550

Apportion the expenses of department 'Y' according to direct wages and those of department 'X' in the ratio of 5:3:2 to the production departments. Compute the departmental overhead rate of each of the production department's assuming that overheads are recovered as a percentage of direct wages.

OR

- 2 Modi Ltd. has three production departments X, Y and Z 20
and two service departments D and E. The following information are taken from the books of Modi Ltd. :
Rent and Taxes	Rs. 5,000
General Electricity	Rs. 600
Indirect Labour	Rs. 1,500
Power	Rs. 1,500
Depreciation of machine	Rs. 10,000
Miscellaneous expenses	Rs. 10,000

<i>Particulars</i>	<i>Total</i>	<i>X</i>	<i>Y</i>	<i>Z</i>	<i>D</i>	<i>E</i>
Space occupied (sq. ft)	10,000	2,000	2,500	3,000	2,000	500
Light points	60	10	15	20	10	5
Direct Labour (Rs.)	10,000	3,000	2,000	3,000	1,500	500
Horse Power	150	60	30	50	10	-
Value of the assets (Rs.)	2,50,000	60,000	80,000	1,00,000	5,000	5,000
Working hours	-	6,226	4,028	4,066	-	-
Distribution of expenses of Dept. D	-	20%	30%	40%	-	10%
Distribution of expenses of Dept. E	-	40%	20%	30%	10%	-

Prepare statement showing allocation of overheads to various departments and show the distribution of service department expenses to A, B and C by repeated distribution method. And assuming that overheads are absorbed on basis of working hours, determine the rate of percentage for each dept.

3 From the following information find out:

15

- (1) Economic ordering quantity
- (2) Ordering level
- (3) Maximum Level
- (4) Minimum level
- (5) Danger level
- (6) Safety stock

Annual consumption ..... 12,000 units
 Cost per unit..... Rs. 1
 Ordering Cost..... Rs. 12
 Carrying Cost 20%
 Delivery period (maximum,
 average and minimum) ..... 30-15-5 (days)
 Daily consumption (maximum,
 average and minimum) ..... 45-33-15 (units)
 Maximum delivery period for
 emergency purchase..... 5 days

OR

- 3 (a) From the following details and find out : 10
- (1) Reordering level
 (2) Minimum level
 (3) Maximum level and
 (4) Average level
- Weekly maximum consumption (Units)..... 150
 Weekly Average consumption (units) 100
 Ordering period (weeks)..... 8 to 12
 Ordering Quantity (units) 400
- (b) From the following information find out material 5
 turnover rate and turnover period. Opening stock of
 material Rs. 20,000, closing stock Rs. 50,000 and
 purchases Rs. 1,70,000.
- 4 Find out labour turnover rate according to : 15
- (a) Separation method
 (b) Replacement method
 (c) Combined or flux method
 (d) Equivalent annual labour turnover rate as per
 replacement method.
- (1) No. of workers as of 01-03-19 260
 (2) No. of workers resigned..... 30
 (3) No. of workers dismissed 10
 (4) No. of workers retired..... 4
 (5) No. of workers newly appointed
 (100 workers were appointed due to the
 expansion plan)..... 136
 (6) No. of workers as on dt. 31-3-19 340

OR

- 4 (a) Bholenath takes 72 hours to complete the job. The wage 10
 rate per hour is Rs. 10. If he has received Rs. 864 as
 total wages according to Rowan Plan, what would be the
 amounts of wages earned by him according to Halsey
 plan ?
- (b) Standard time for a job as per time wage system is 5
 8 hours. An employee completes the work as per piece
 wage system in 6 hours. He gets Rs. 2 per hour as wage.
 Find out wage :
- (1) Time Rate system and
 (2) Piece rate system.